

**UNIVERSITEIT
GENT**

Duurzaam en brandveilig bouwen: een utopie, een evidentie of een uitdaging voor toekomstige ingenieurs en ingenieur-architecten?

Marijke Steeman

UGent Faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur

OVERZICHT

- Inleiding
- Milieubelasting van gebouwen
- Reductiestrategieën
- Renovatie versus herbouw
- Duurzaamheidsbeoordeling

MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN

Klimaatopwarming

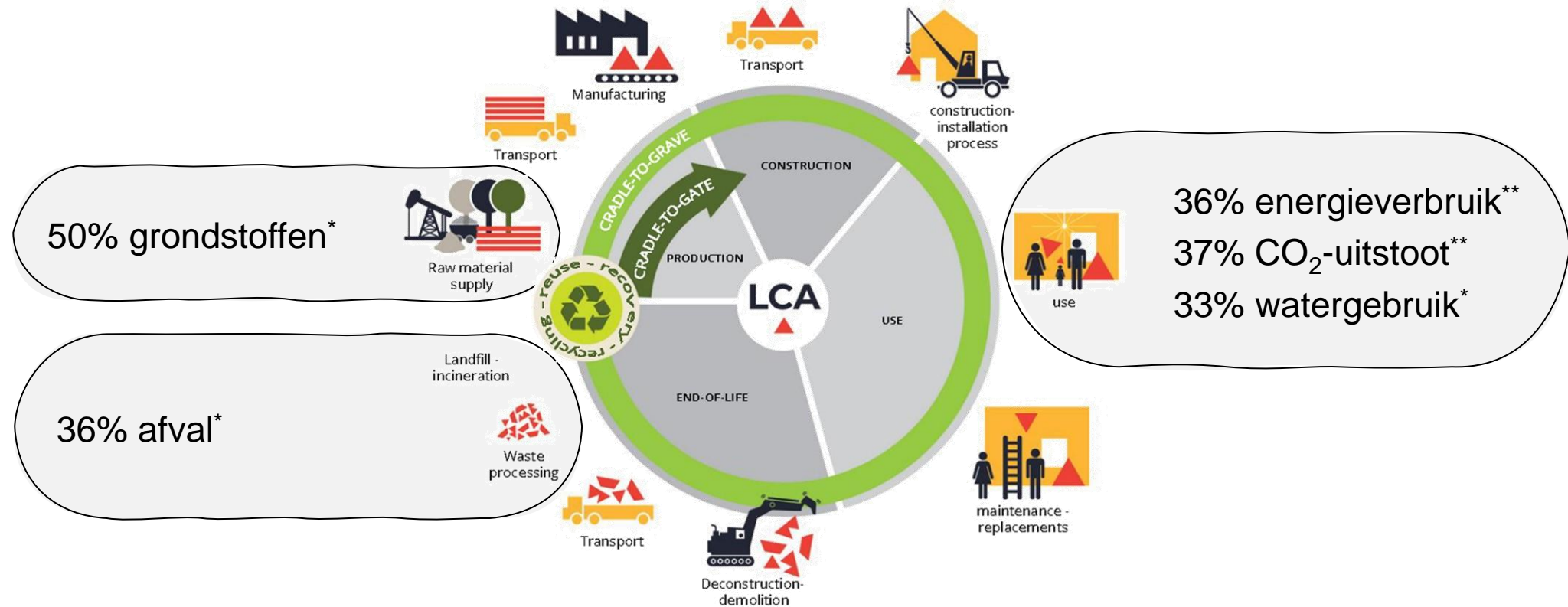
Grondstoffenschaarste

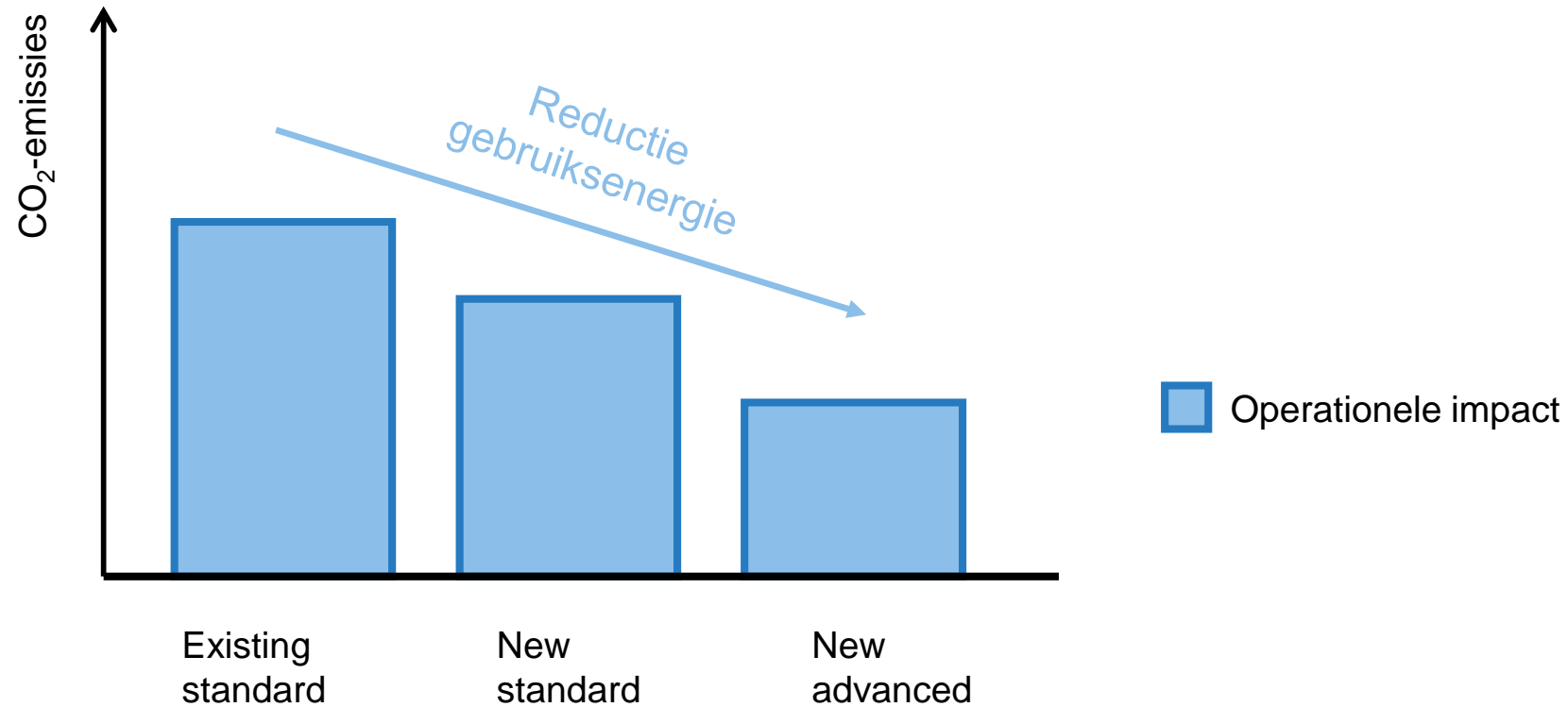
Afvalproductie

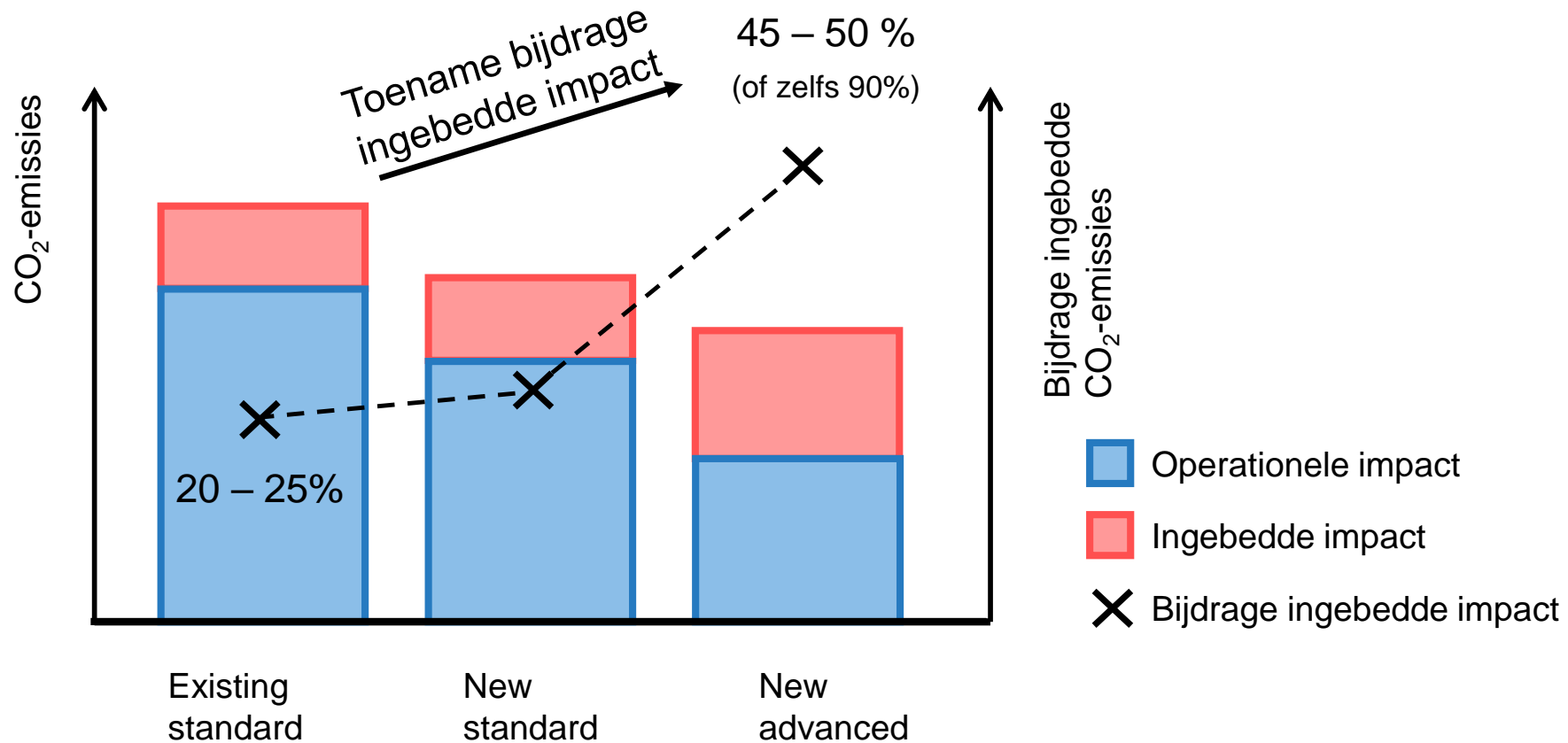
ENKELE CIJFERS OVER DE EUROPESE BOUWSECTOR

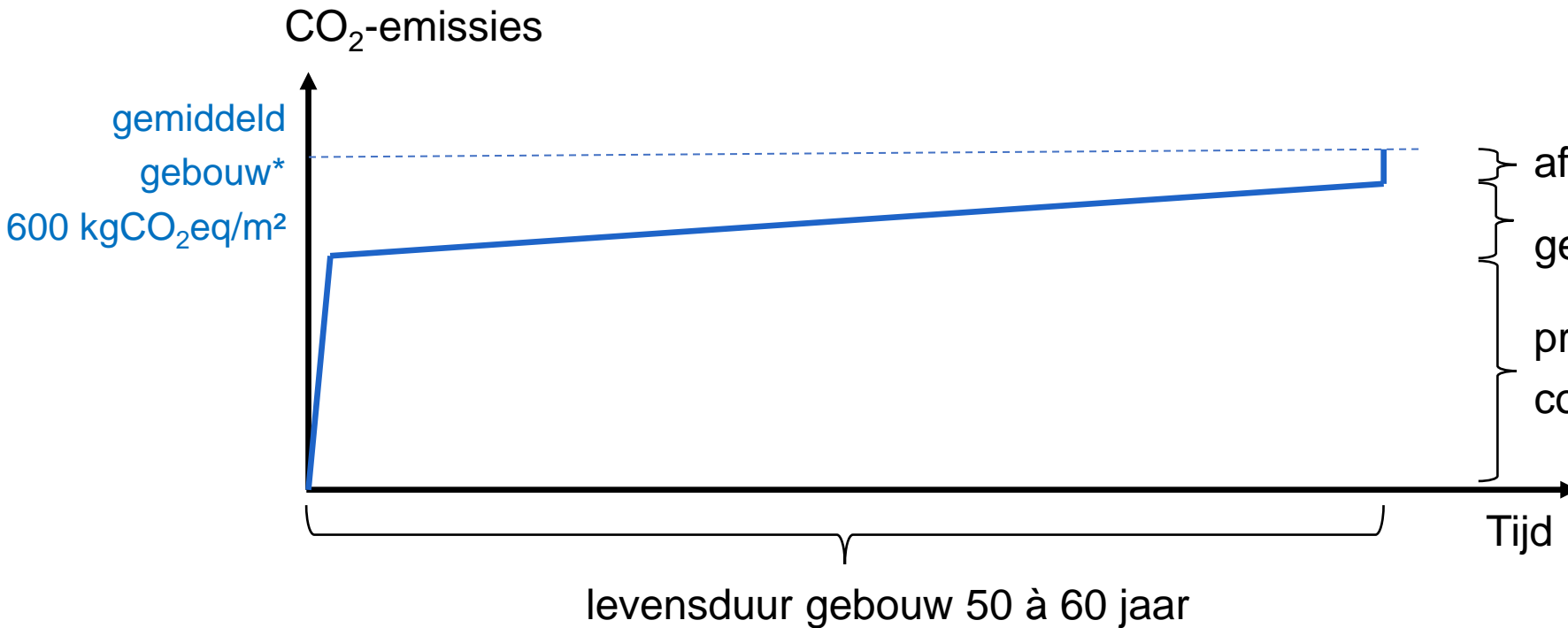
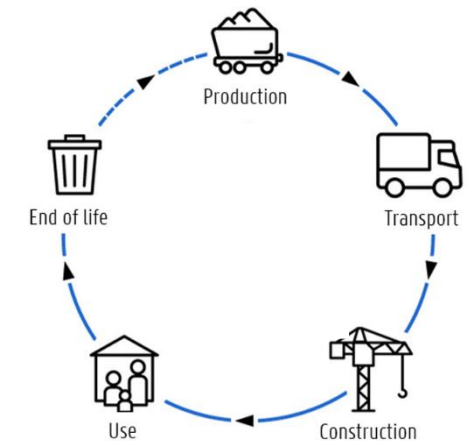
OPERATIONELE VERSUS INGEBEDDE IMPACT

OPERATIONELE VERSUS INGEBEDDE IMPACT

BELANG VAN INGEBEDDE IMPACT

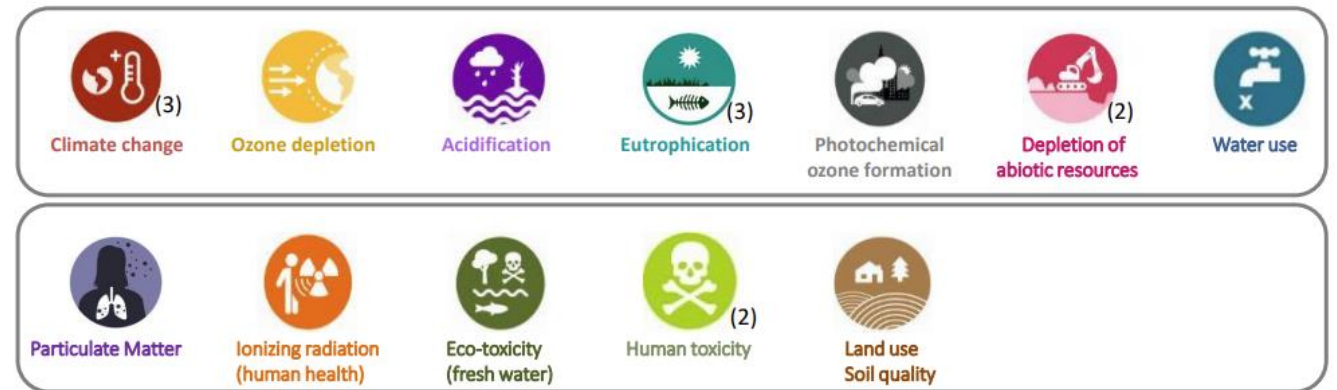
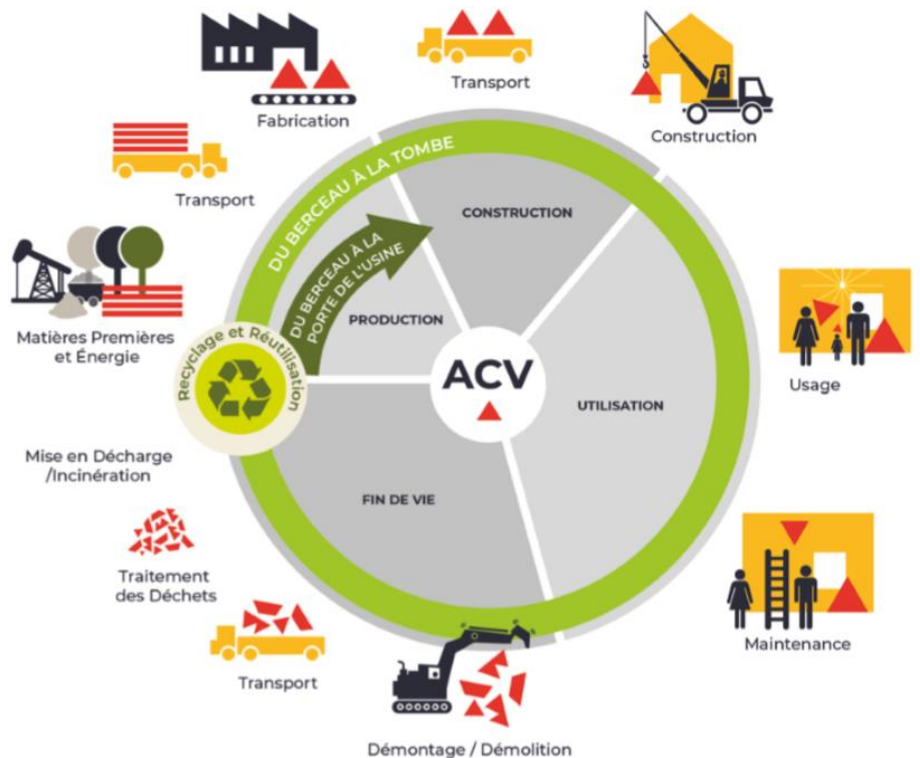

afvalverwerking
gebruik
productie & constructie → 2/3e emissies

Ontwerp en uitvoering met focus op de volledige levenscyclus

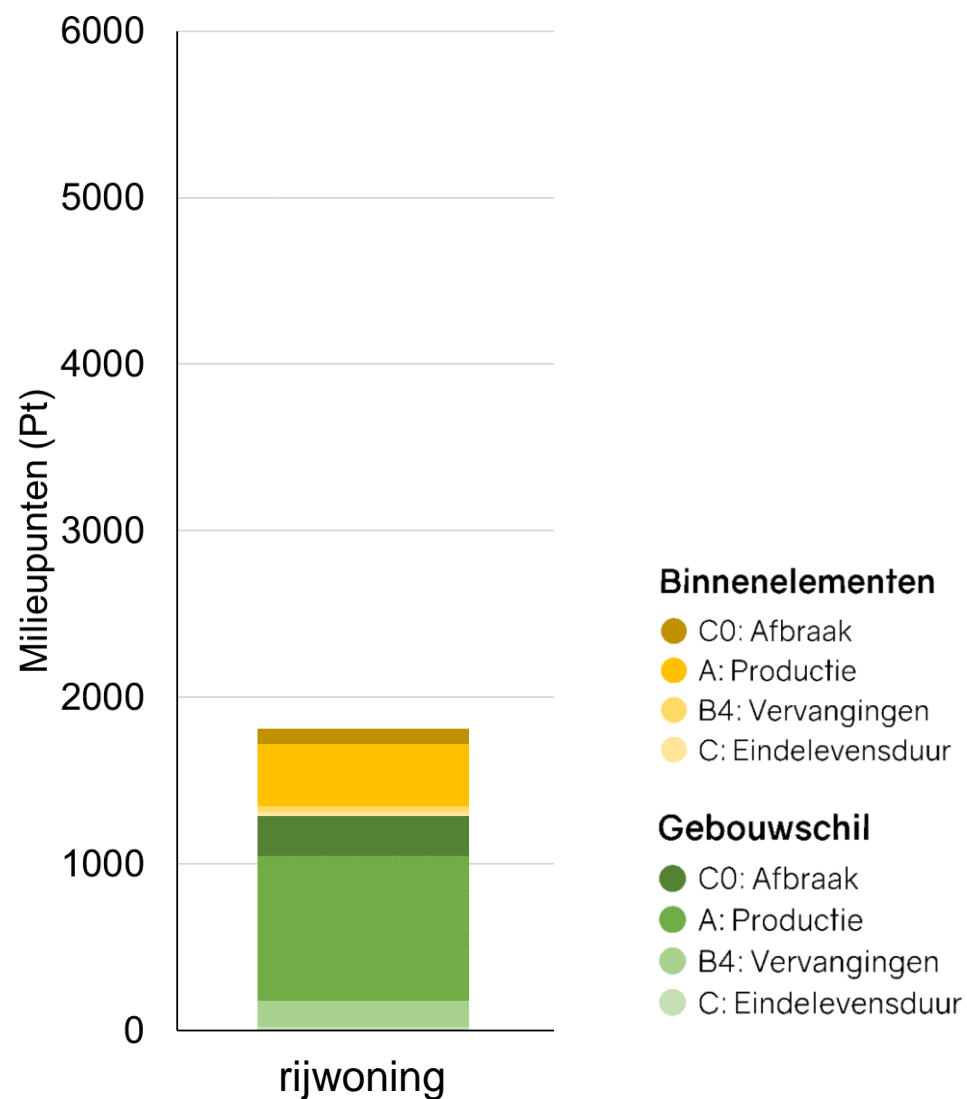
LEVENSCYCLUSANALYSE OF LCA

= methode om de milieu-impact van een materiaal, gebouwcomponent of gebouw te meten ... over zijn volledige levenscyclus ... en voor meerdere types milieuschade

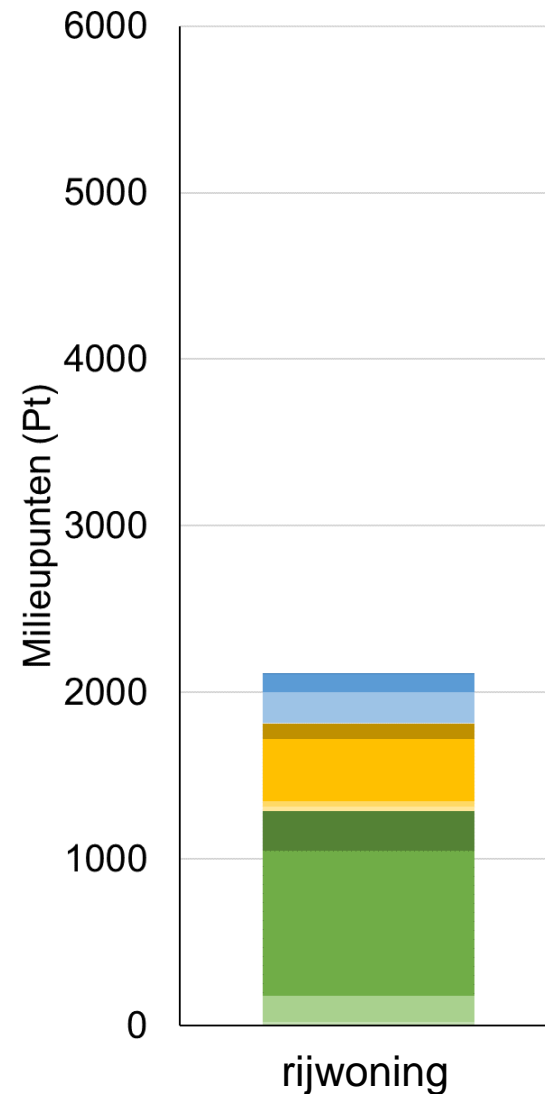
Geaggregeerd tot 1 score

MILIEU-IMPACT VAN TYPISCHE RIJWONING

materiaalgebruik
constructie

MILIEU-IMPACT VAN TYPISCHE RIJWONING

Technische installaties

- C0: Afbraak
- A: Productie
- B4: Vervangingen
- C: Eindelevensduur

materiaalgebruik installatie
verwarming, ventilatie en warm
tapwater

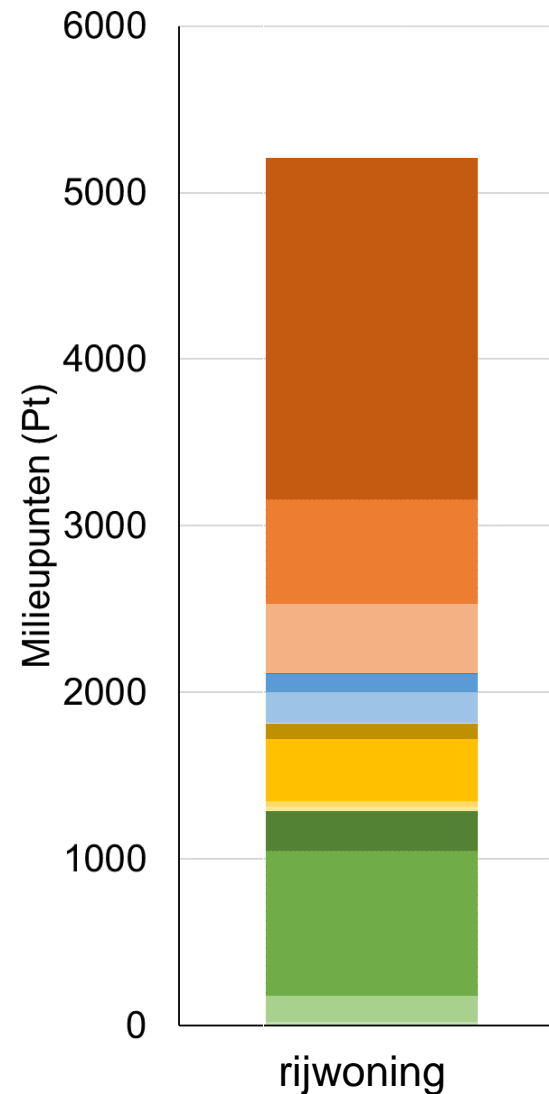
Binnenelementen

- C0: Afbraak
- A: Productie
- B4: Vervangingen
- C: Eindelevensduur

Gebouwschil

- C0: Afbraak
- A: Productie
- B4: Vervangingen
- C: Eindelevensduur

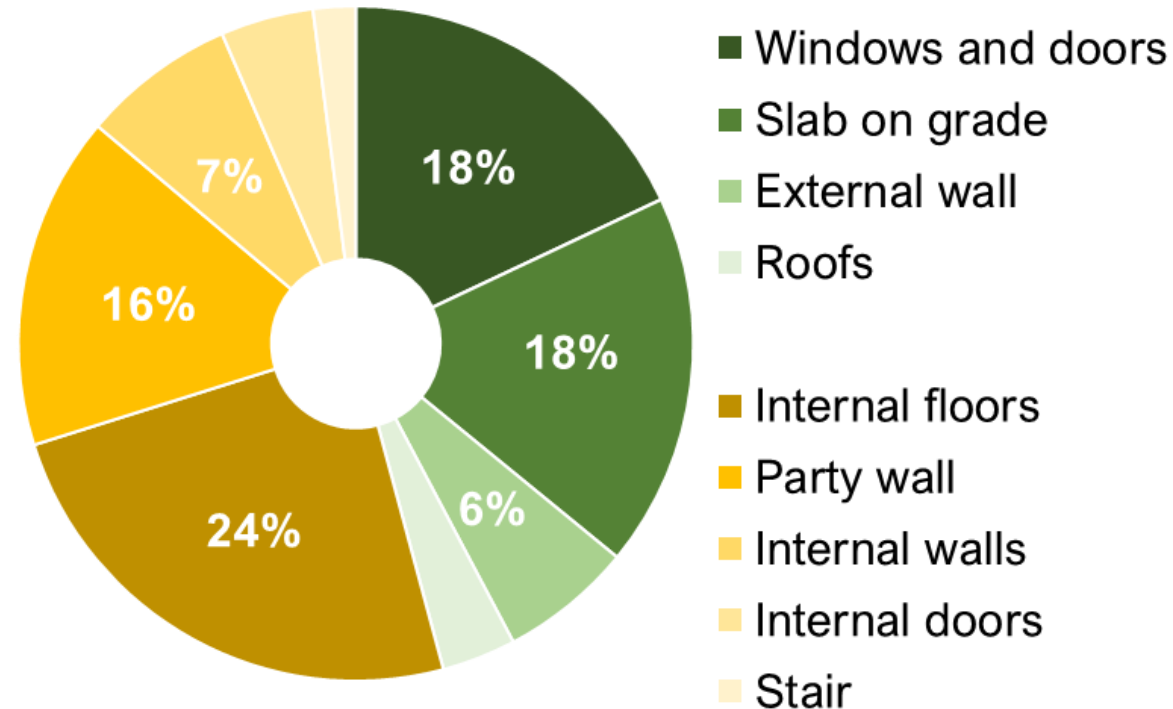
MILIEU-IMPACT VAN TYPISCHE RIJWONING

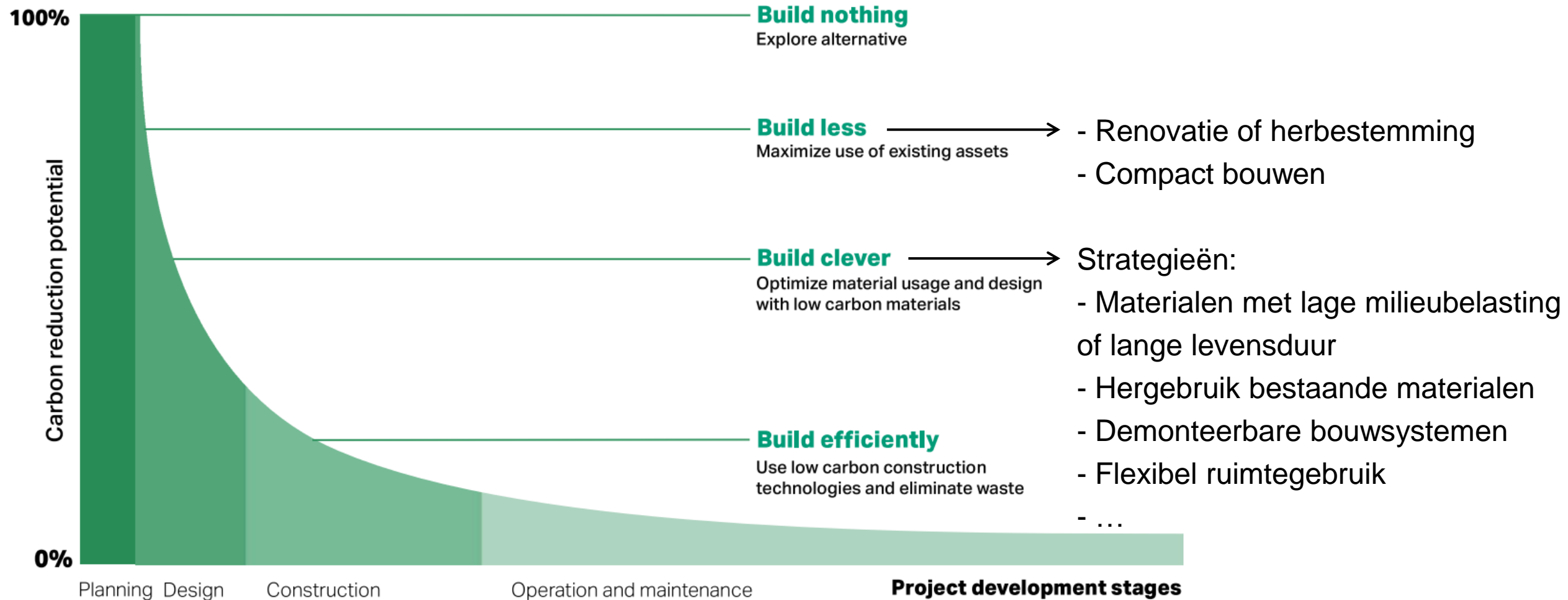
energieverbruik
condenserende gasketel en
ventilatiesysteem C

BIJDRAGE GEBOUWCOMPONENTEN

Hangt af van materiaalgebruik

REDUCTIESTRATEGIEËN?

GEBRUIK VAN NATUURLIJKE BOUWMATERIALEN

 [Isolatiekenmerken](#) [Milieu-impact](#) [Demonteerbaar bouwen](#) [Over](#) [Contact](#)

Isolatiekenmerken

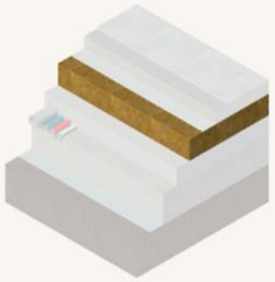
HOME > ISOLATIEKENMERKEN

Onbekend is onbemand. De kenmerken van zowel klassieke isolatiematerialen als bio-gebaseerde isolatiematerialen worden binnen eenzelfde toepassing met elkaar vergeleken. Naast de klassiek gekende technische eigenschappen zijn kenmerken als biogene koolstofopslag en mate van losmaakbaarheid opgenomen in de studie.

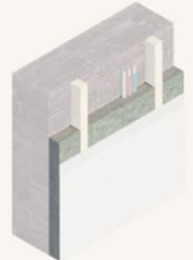
De scope omvat isolatiematerialen die worden toegepast binnen de bovengrondse gebouwschil voor zowel houtskelet als massiefbouw van individuele woningbouw.

De eigenschappen van de verschillende materialen (vb. milieu-impact, kostprijs etc.) worden per opbouw onderzocht en vergeleken. Dit kan ervoor zorgen dat hetzelfde materiaal in een andere opbouw een andere score behaalt.

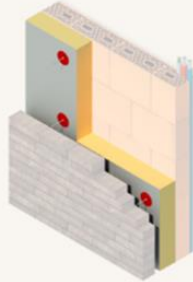
Vloerisolatie - volle grond

Isolatie binnenzijde muur - massiefbouw

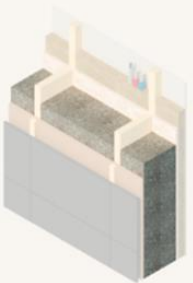
Muurisolatie spouw - massiefbouw

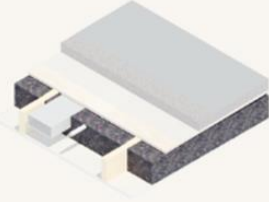
Isolatie buitenzijde muur - massiefbouw

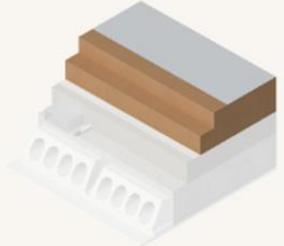
Muurisolatie - houtskelet

Plat dak isolatie - houtskelet

Plat dak isolatie - massiefbouw

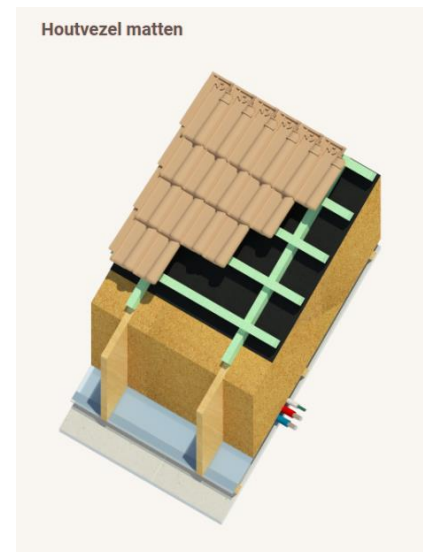
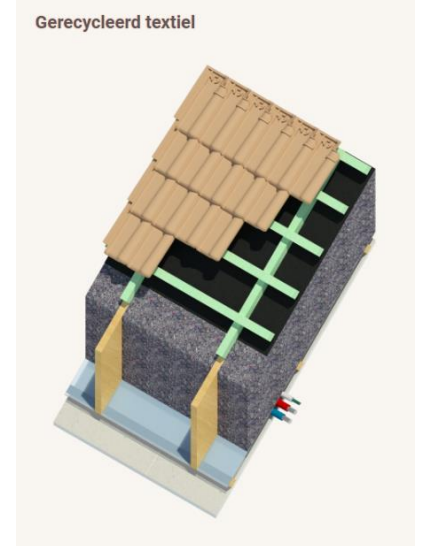
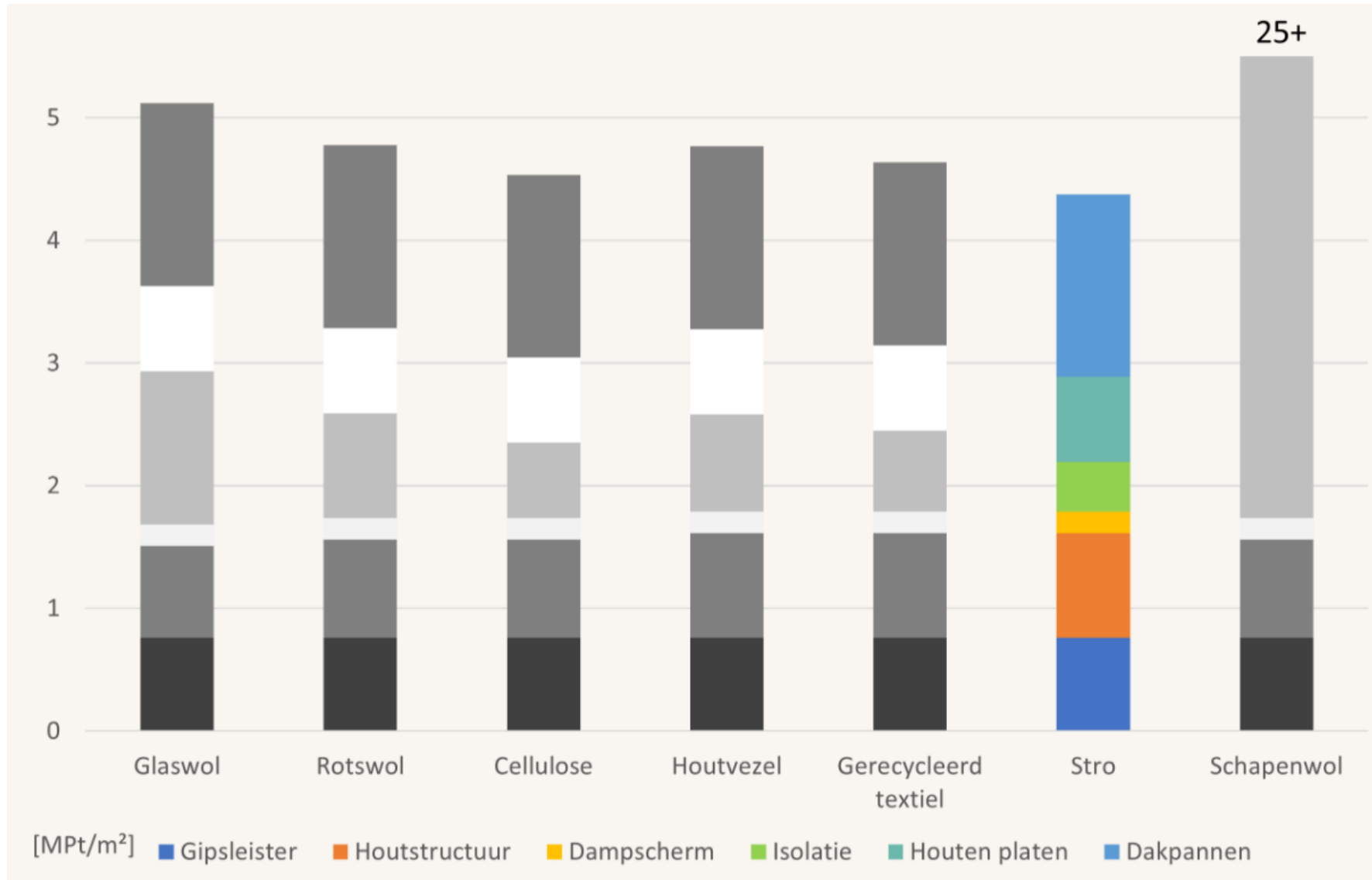

Hellend dak isolatie - houtskelet

www.milieubewustisoleren.be

VOORBEELD HELLEND DAK

HERGEBRUIK VAN BESTAANDE MATERIALEN

Vermeden productie en afvalproductie

Terugwinningsprocessen om materialen opnieuw in te zetten

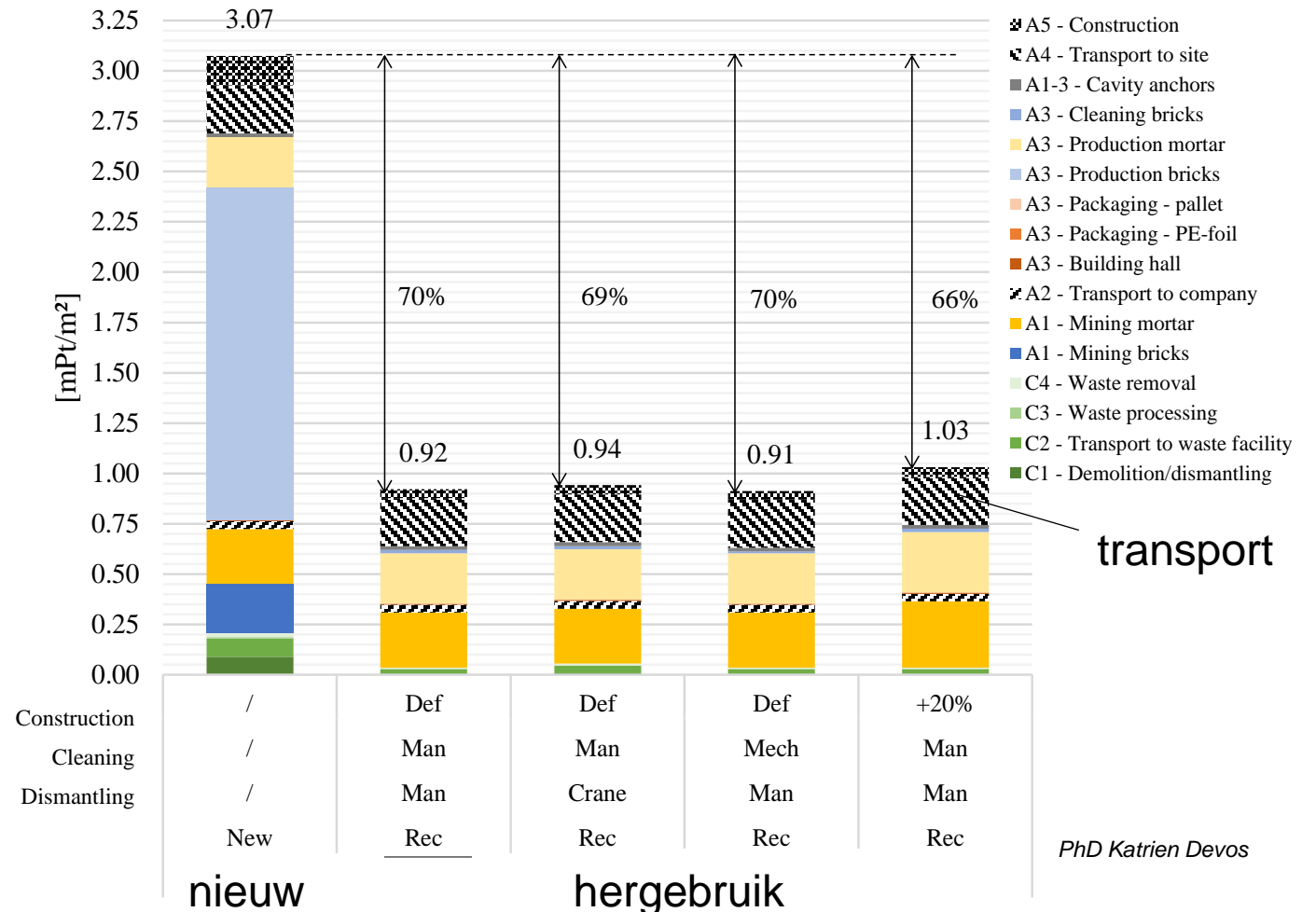
Te verkiezen boven recyclage

HERGEBRUIK: KWANTIFICEREN VAN MILIEUWINSTEN

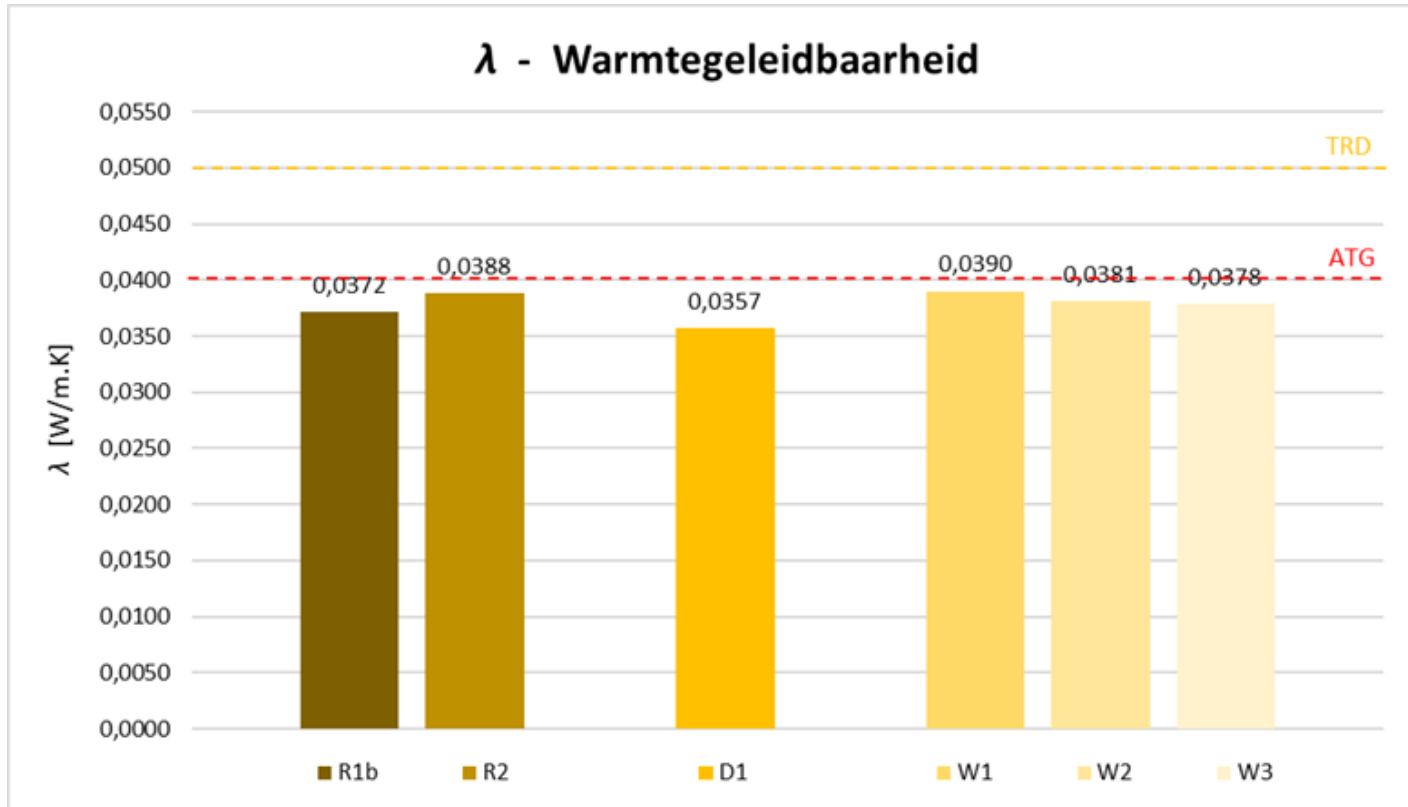
± 70% lagere impact dan nieuw gevelmetselwerk

- Aandeel transport neemt toe > toont belang van lokaal inzetten van hergebruikmaterialen
- Invloed van demontage- en reinigingsmethode beperkt

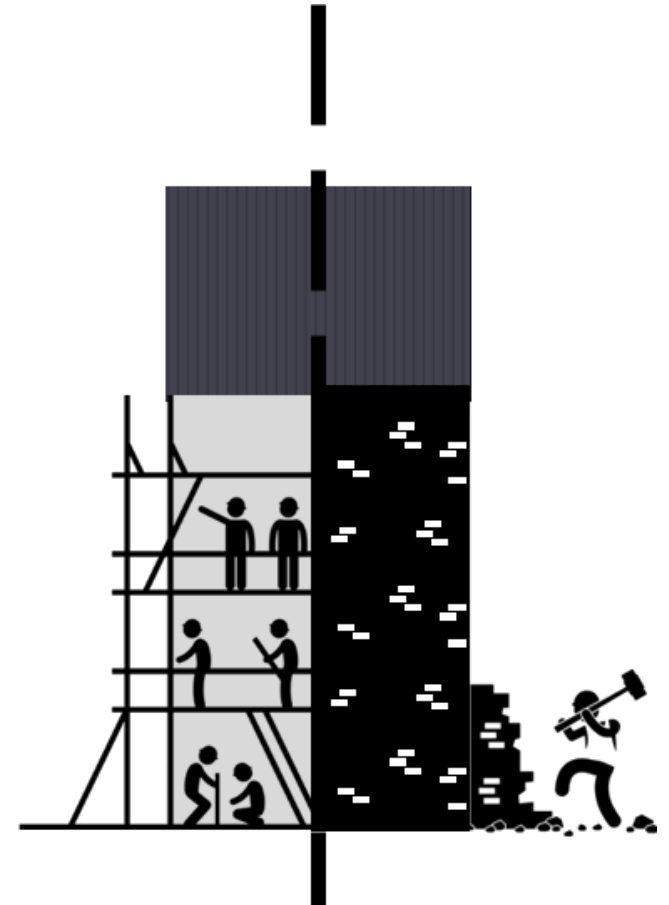
HERGEBRUIK: MATERIAALPRESTATIES

Rotswol uit platte daken: eerste testen tonen behoud van isolatieprestaties

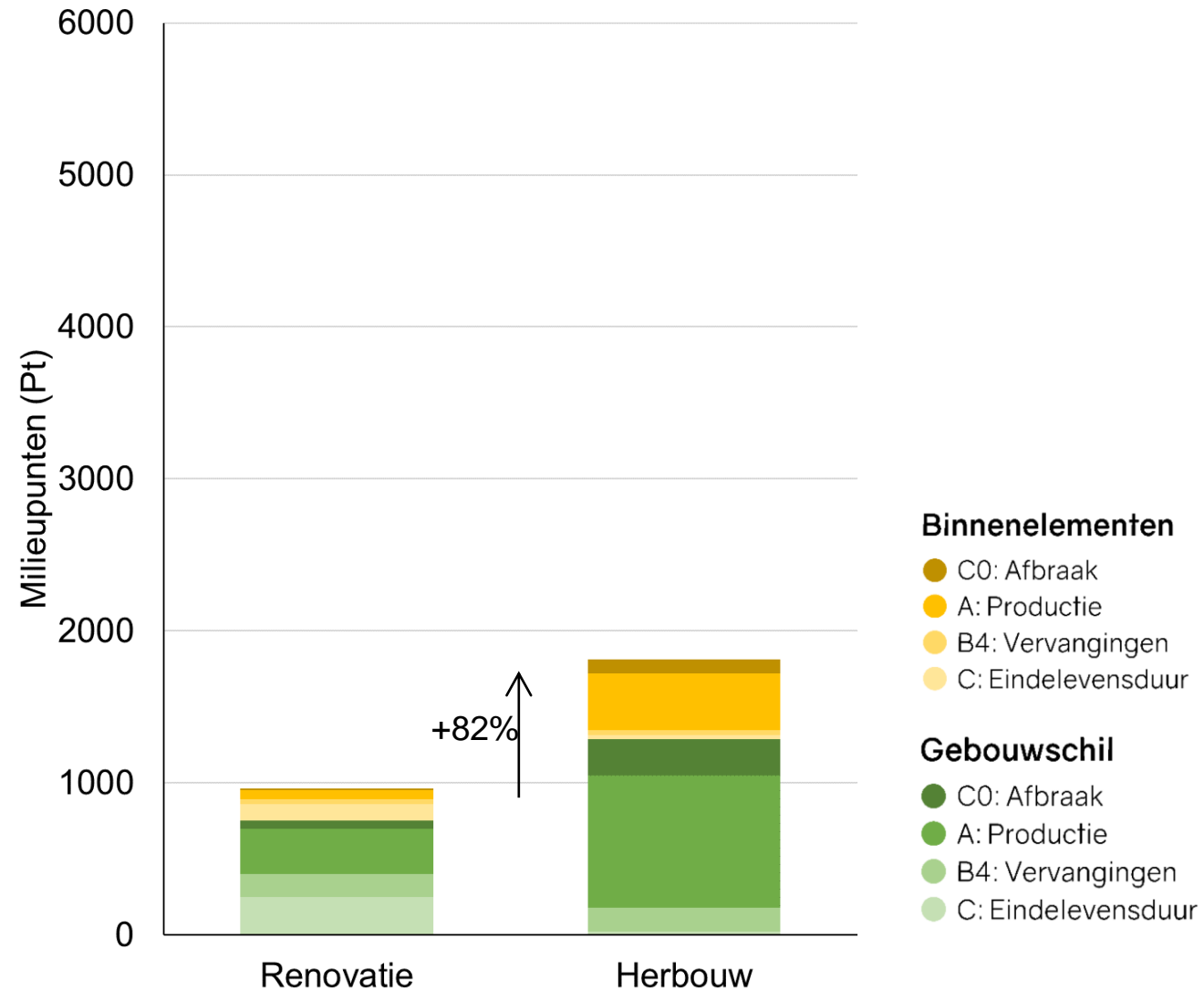

LCA ALS BESLISSINGSONDERSTEUNEND INSTRUMENT

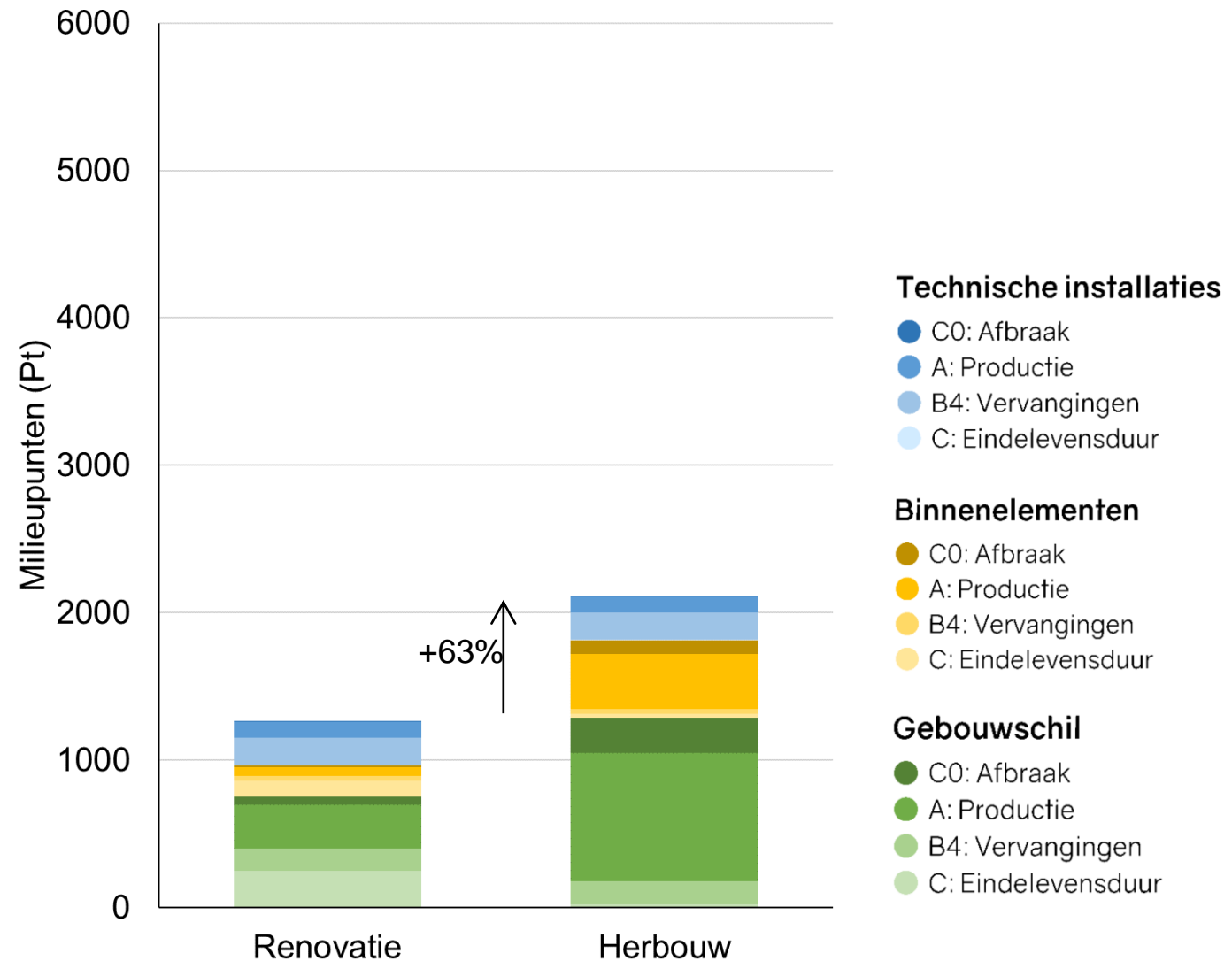
- Gemiddeld oud bestaand gebouwenpark
- Ambitie = CO₂ neutraliteit tegen 2050
- Stimuleren woningrenovatie of afbraak + herbouw ?

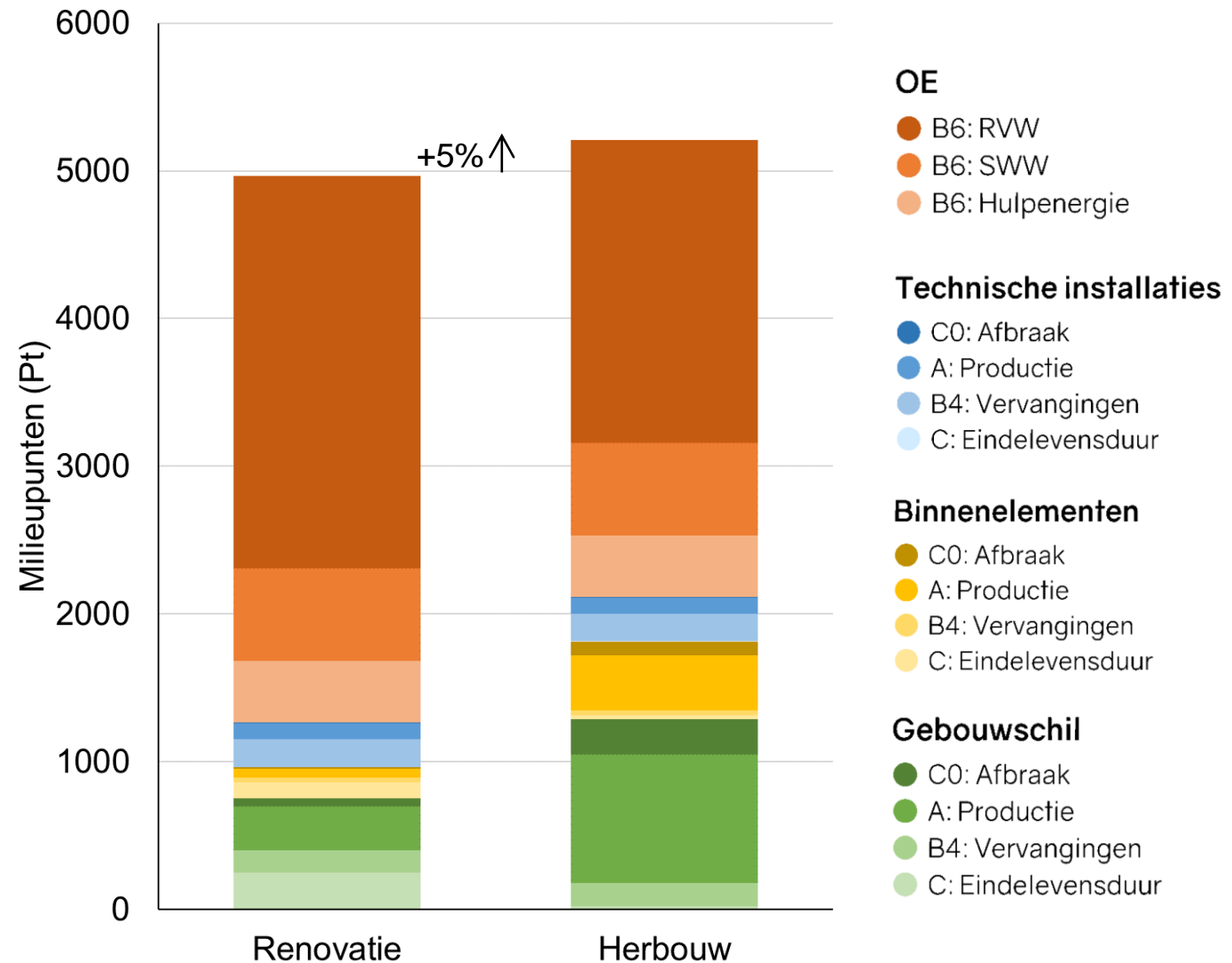
RENOVATIE VERSUS HERBOUW

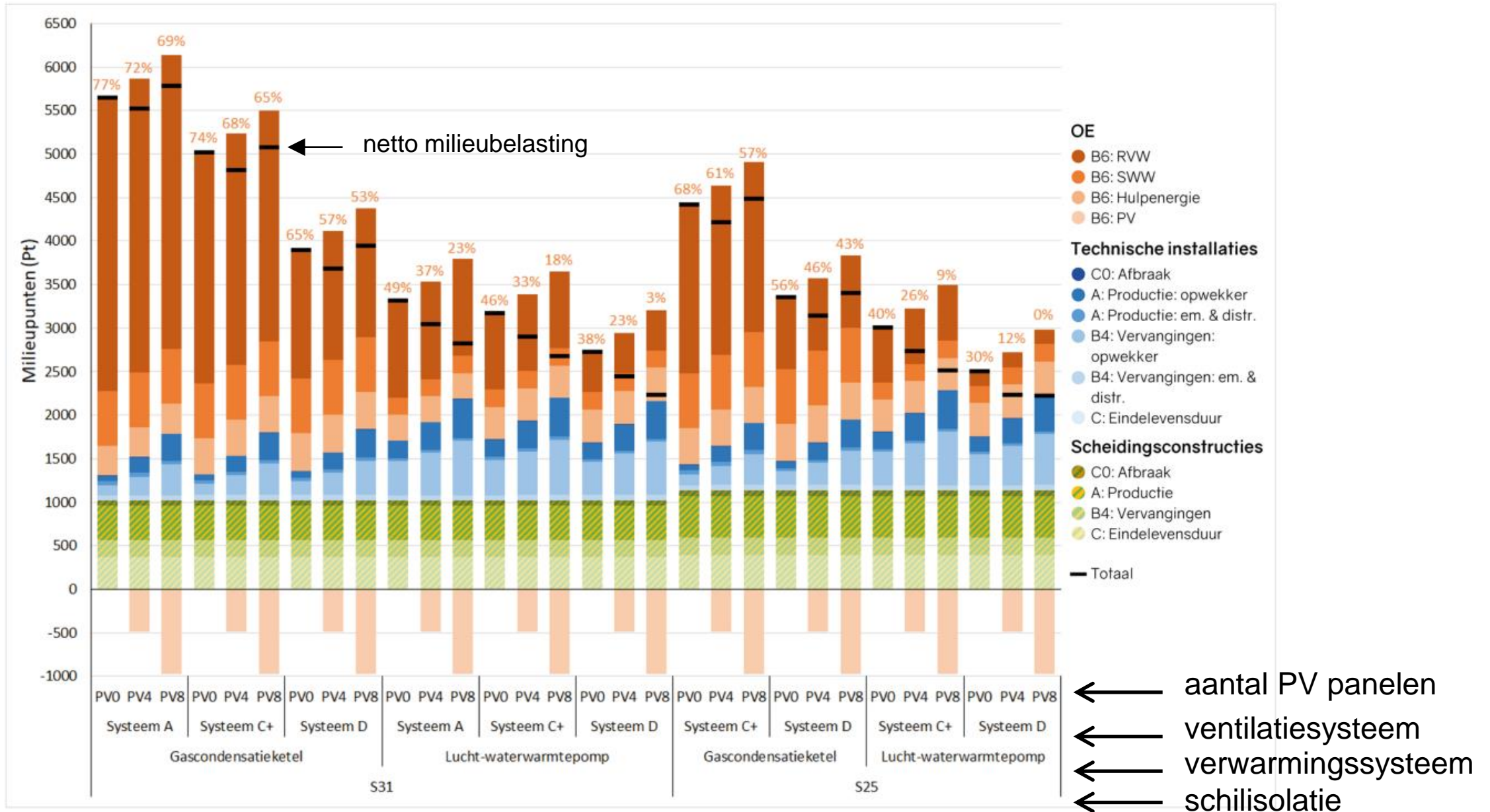
RENOVATIE VERSUS HERBOUW

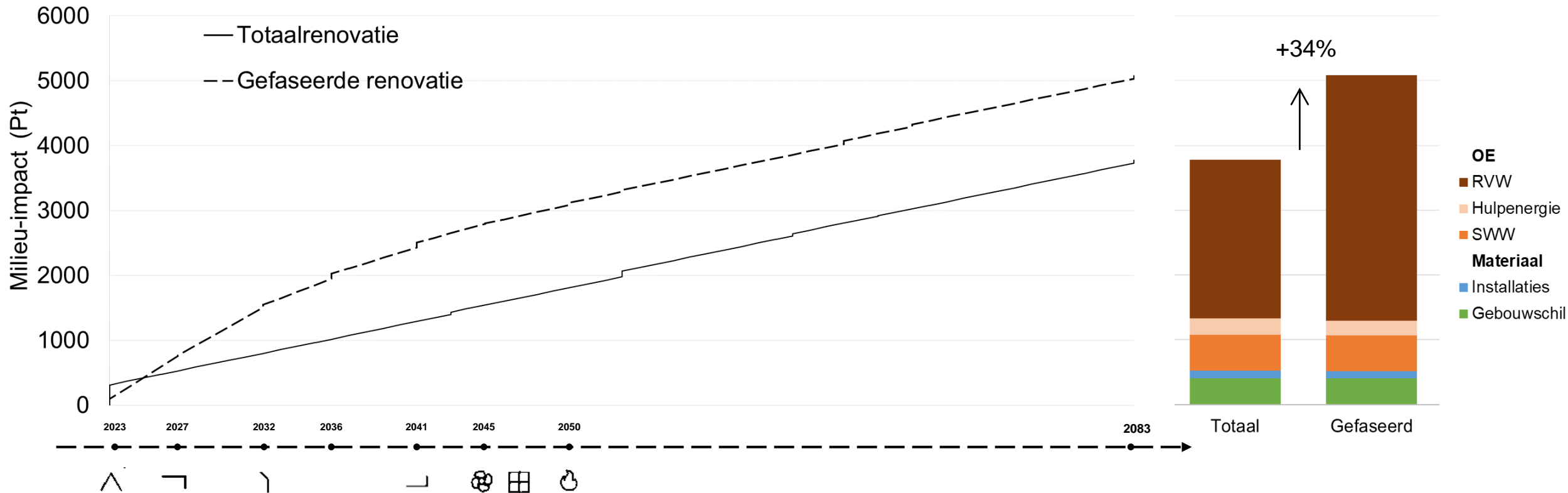
RENOVATIE VERSUS HERBOUW

RENOVATIESCENARIO'S

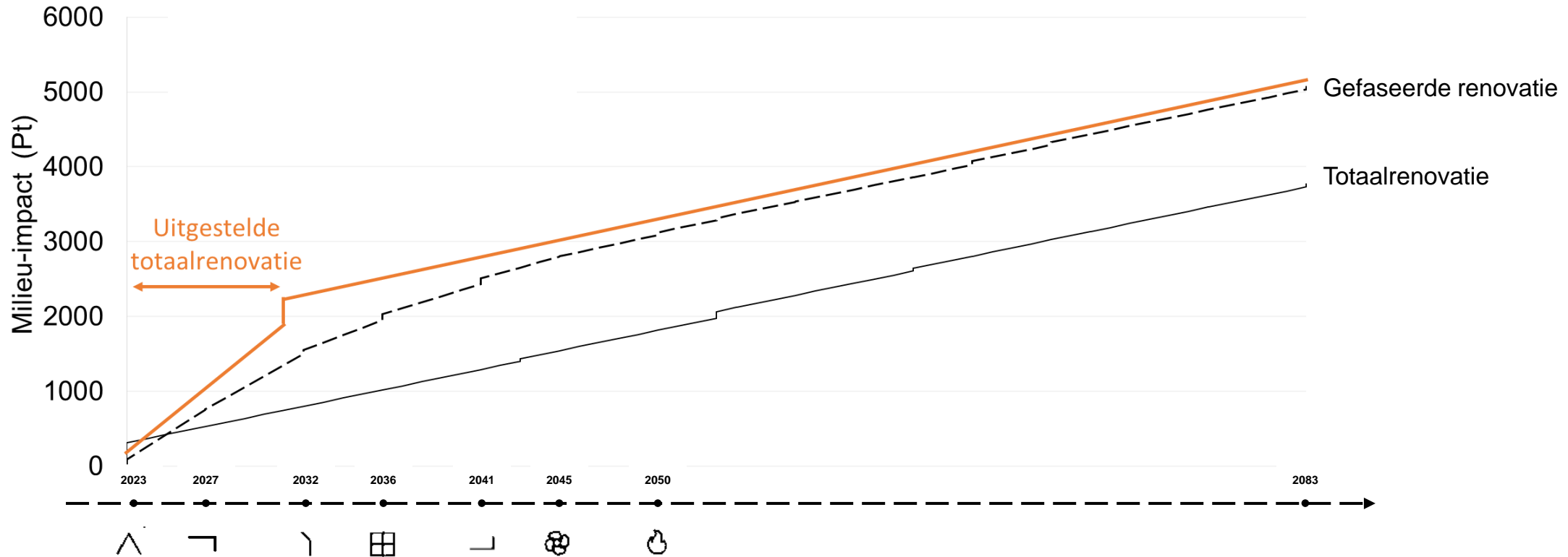

STAPSGEWIJS RENOVEREN VS. TOTAALRENOVATIE

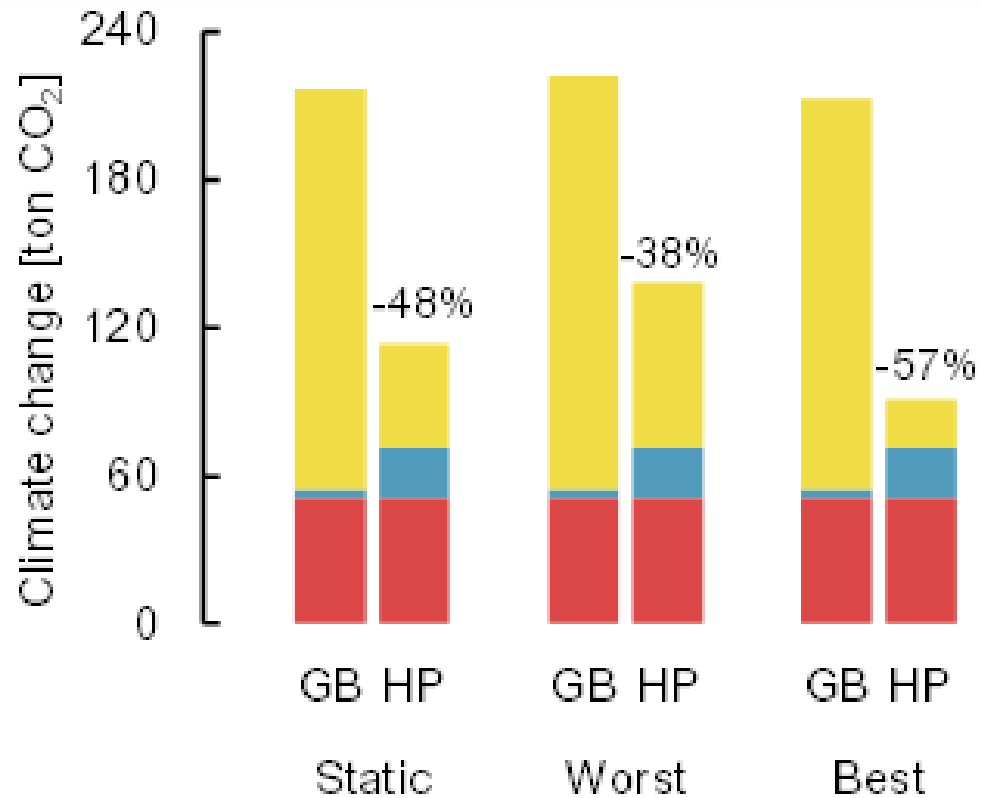
Resulterende milieubelasting hangt samen met: volgorde stappen, aantal stappen, timing

STAPSGEWIJS RENOVEREN VS. TOTAALRENOVATIE

Totaalrenovatie resulteert niet noodzakelijk in lagere milieubelasting

WARMTEPOMP OF GASCONDENSATIEKETEL?

GB condenserende gasketel
HP warmtepomp

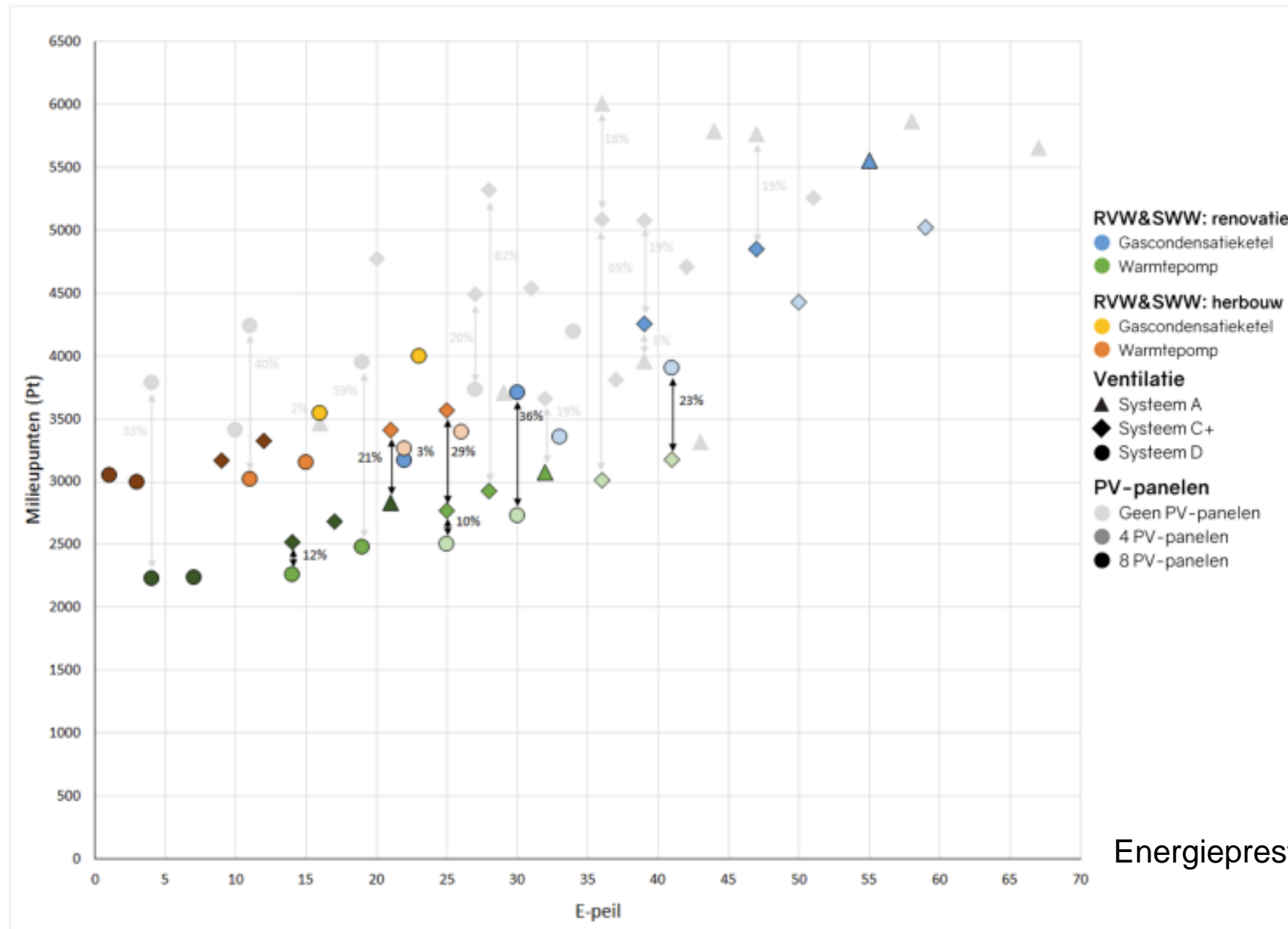
■ Building materials

■ Technical installations

■ Operational energy use

ENERGIE VS. MILIEUPRESTATIE

Milieuprestatie

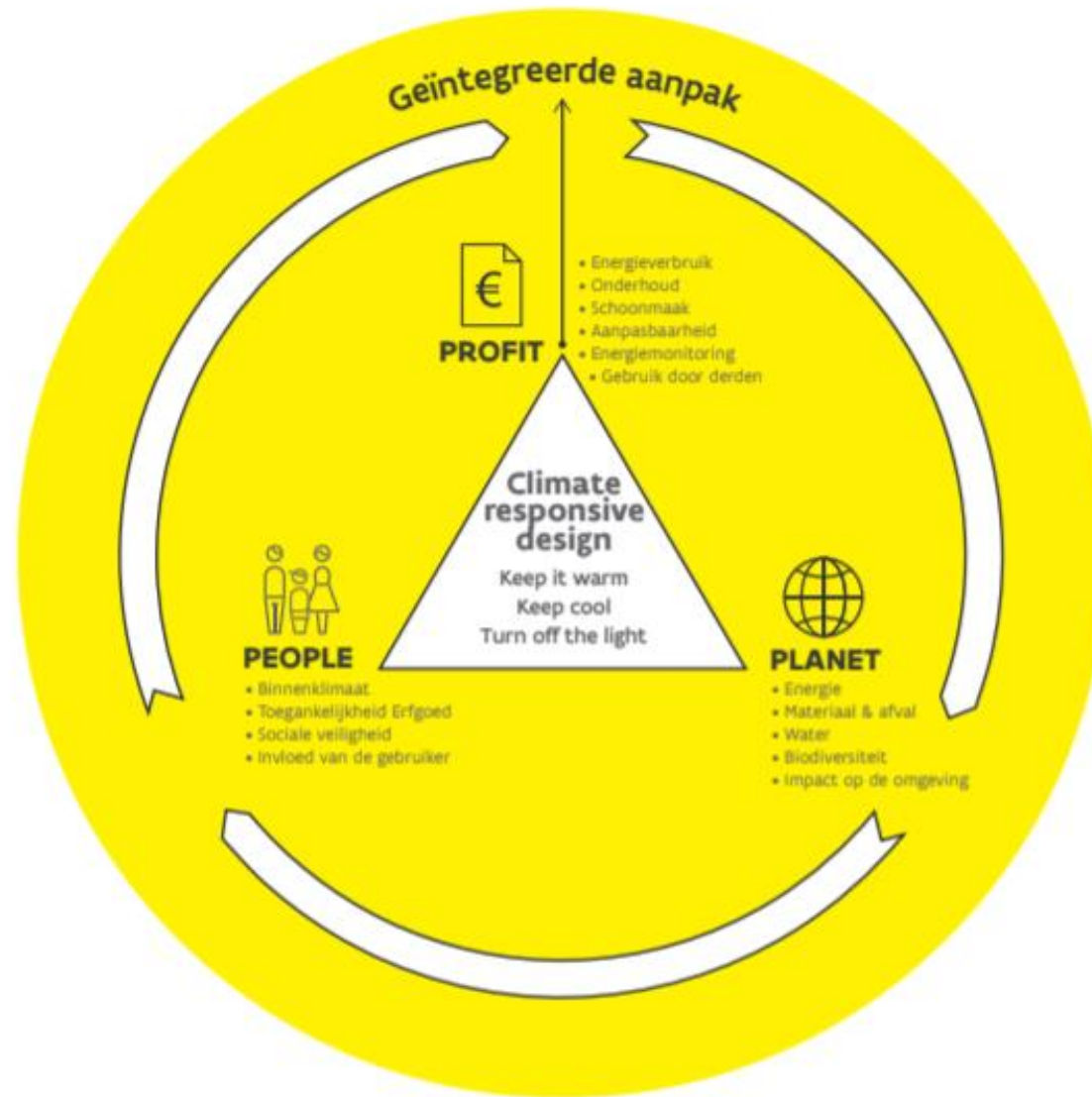
Energieprestatie

DUURZAAMHEIDSBEOORDELING

People-planet-profit

Drie pijlers evenwaardig

GRO

DUURZAAMHEIDSBEOORDELING

BREEAM Categories

- Management

- Energy

- Water

- Land Use & Ecology

Property and the Planet

- Health & Wellbeing

- Transport

- Materials

- Waste

- Pollution

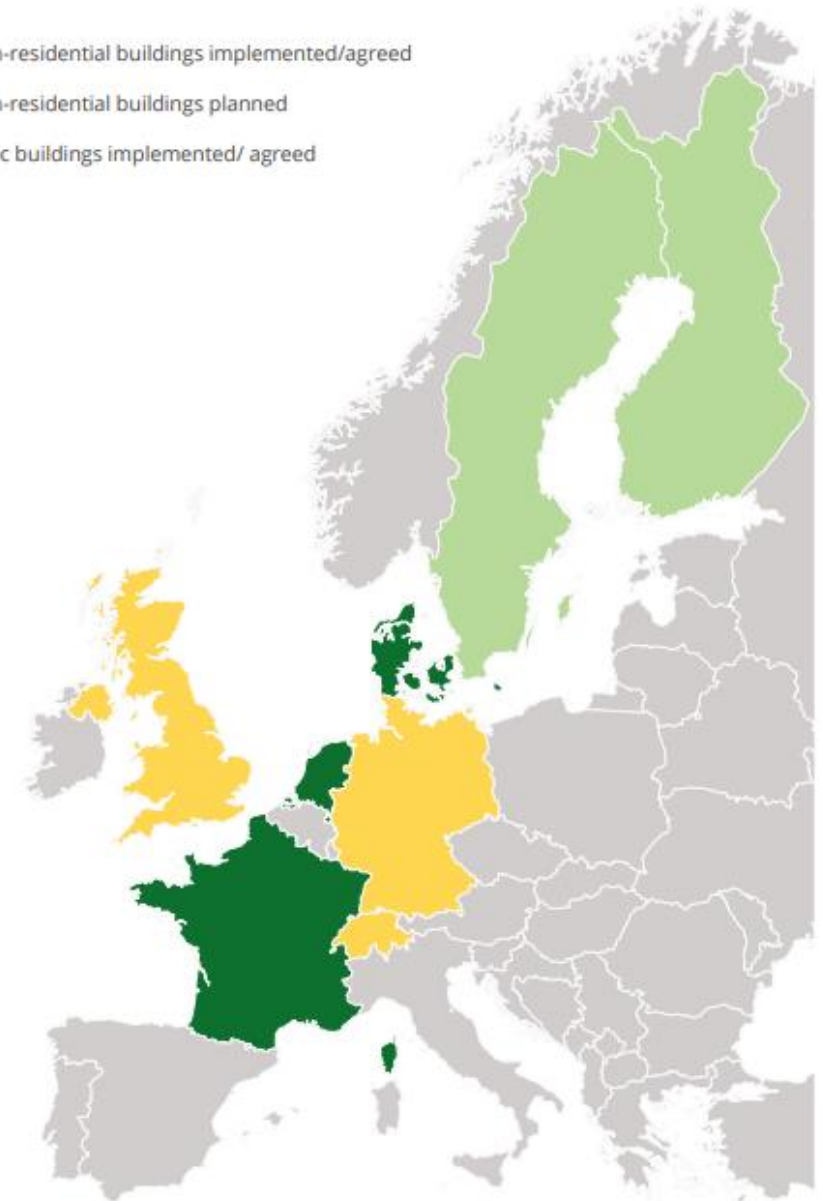
TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

Duurzaamheid wordt alsmaar belangrijker

Regelgeving rond milieubelasting van gebouwen

Reductie emissies en globale impact van gebouwenpark grote uitdaging voor onze toekomstige architecten en ingenieurs

- WLC regulation for all/non-residential buildings implemented/agreed
- WLC regulation for all/non-residential buildings planned
- LCA requirement for public buildings implemented/ agreed

Prof. Marijke Steeman

ONDERZOEKSGROEP BOUWFYSICA

E Marijke.Steeman@ugent.be

www.architectuur.ugent.be

Ghent University

@ugent

Ghent University

Bedankt voor uw aandacht